

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 31

Gorica - 31. avgusta 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

ZA EDINOST IN DEMOKRACIJO

V »Demokraciji« smo čitali pismo »kraškega kmeta« in pismo »starega Edinjaša«. Ne bomo se ustavljali pri vprašanju, če sta pismi res napisala »kmet« in »Edinjaš«. »Demokracija« se v teh pismih huduje na »Slovensko krščansko socialno zvezo«, na njen študijski dan, na kardinala Missia, na slovensko duhovščino, trdi, da je Slovenska demokratska zveza zgrajena na krščanski osnovi, govori o razbijanju enotnosti in tako dalje.

Ker gre za napad na katoliško organizacijo in katoliške ljudi, je »Katoliški glas« kot katoliški list dolžan objaviti odgovor ter svojim čitateljem pojasniti, za kaj prav za prav gre.

Slovenska krščansko socialna zveza je zveza narodno zavednih tržaških Slovencev, ki živijo in delajo po krščanskih načelih ter hočejo pravično socialno ureditev človeške družbe. Je zveza ljudi, v kateri ni narodnih odpadnikov, svobodomislecev ali sovražnikov vere, sebičnih bogatašev ter izkoriščevalcev ljudstva. Je zveza malih preprostih ljudi, ki jih veže skupna zavest, skupno versko prepričanje in medsebojna ljubezen.

Poleg tostranskega ima vsak človek tudi onostranski smoter. Vaznejši je gotovo onostranski smoter, ker je večnostnega značaja. Na našem koščku zemlje pa so svobodomiselstvo, materializem in komunizem vero v Boga in onostranstvo skoro do temeljev omajali. Naša sveta dolžnost je, da ozdravimo to krvavo rano na našem narodnem telesu. V ta namen delajo predvsem Cerkev, verske družbe, prav tako pa tudi prosvetna katoliška društva, med katerih lahko prištevamo tudi Slovensko krščansko socialno zvezo. Ona dela zlasti zato, da pridobi veljavo katoliškim načelom v javnem življenju. Poleg tega sega njeno delovanje na socialno, narodnostno, politično, kulturno in gospodarsko področje, vedno pa sloni na krščanskih resnicah in krščanskih načelih. Njen obstoj opravičuje dejstvo, da se tega delovanja nihče ni lotil, kar je tudi razumljivo, saj za katoliško stvar ne bo delal nihče drugi kot zavedni katoličani.

Kaj pa Slovenska demokratska zveza

Slovenska demokratska zveza je politična stranka, ki hoče družiti slovenske demokratske ljudi različnega prepričanja in mišljenja in trdi, da priznava krščanska načela. Mi smo in moramo biti veseli, če kaj dobrega naredi za Slovence na Tržaškem in jo pri tem tudi podpiramo. Nekaj pa mora vsakdo priznati: ona ni in ne more biti izraz moči nega katoliškega gibanja, ki je pri nas na Primorskem neobhodno potrebno, če naj popravimo to, kar sta preteklost in brezbožni ter protinacionalni komunizem zagrešila. In prav to vrzel je hotela ter morala izpolniti Slovenska krščansko socialna zveza. Slovenska demokratska zveza in Slovenska krščansko socialna zveza torej zajemata — vsaj delno — različne kroge tukajšnjega

slovenskega življa in bi se dalo delo obeh lepo vzporediti. Slovenska krščansko socialna zveza hoče pritegniti v svoj krog versko zavedne ljudi in jih usmeriti v procvitajoče katoliško gibanje zlasti s svojim kulturno-prosvetnim delom. Slovenska demokratska zveza pa ima prav tako svoj znatni tradicionalni krog ljudi. Obe zvezi bi lahko ustanovili Narodni svet, ki bi vzporejeval skupno narodno delo, tako da bi bili demokratični Slovenci preko tega skupnega zastopstva navzven popolnoma enotni in edini.

Nekaj o sodelovanju

Katoličani smo glede političnega delovanja svobodni in lahko sodelujemo pri vsaki politični organizaciji, če spoštuje verska in moralna načela. Pri strankah, ki preganjajo ali napadajo vero, Cerkev in duhovnike ali kršijo verska in moralna načela, pa seveda ne smemo sodelovati. Če pa hočemo uspeti kot »katoliško gibanje in ne zgolj kot politična stranka — in to je naša dolžnost — se moramo naslanjati na varno vodstvo Cerkev in njenega nauka. Danes nas Cerkev še posebej poziva k delu za ureditev katoliške misli in katoliškega življenja in na idejni boj proti tistim, ki zatirajo krščanstvo. Pri tem lahko sodelujemo tudi s takimi strankami ali ljudmi, ki sicer niso povsem dejavni katoličani, pa so vendar odkrito in pošteno za to, kar imenujemo skupno evropsko krščansko civilizacijo. Pri sodelovanju z ljudmi drugečnega svetovnega nazora pa ne smemo in ne moremo biti v podrejeni, manj vredni vlogi, ampak v vzporedni vlogi. To pomeni, da moramo imeti svoje lastno vodstvo in vsako sodelovanje se mora

ra vršiti preko tega vodstva. Z drugimi besedami to pomeni, da moramo imeti lastno politično in kulturno organizacijo in temu ustreza naša Slov. kršč. socialna zveza. Naša zveza je v vseh narodnih in drugih praktično političnih zadevah vedno pripravljena pod gori omenjenimi pogoji in na gori označen način složno sodelovati s Slovensko demokratsko zvezo. Ne more pa žrtvovati svojega obstoja na ljubo geslu o neki edinosti, ki ni prava edinost, marveč nedemokratska težnja po političnem monoplu.

Sodelovanje bi motili in morda tudi onemogočili neljubi napadi na katoliške predstavnike, na našo organizacijo itd. Skrajno neljubo je bilo, ko so med volivnim bojem pred junijskimi volitvami nekateri somišljeniki SDZ žal napadli Cerkev, škofa in duhovščino. Nihče naj nam torej ne zameri, če smo včasih malo previdni in nezaupni.

Beseda o edinosti

Edinost ni slepa pokorščina eni sami stranki ali osebi, marveč resnično demokratično sodelovanje med ljudmi in skupinami, ki so morda sicer različnega naziranja, pa vendar vsi v svojem krogu in na svoj način delajo za skupni cilj, to je v našem primeru za versko, kulturno, socialno, gospodarsko in sploh vsestransko blaginjo našega ljudstva ter za rešitev njegovega narodnostnega obstoja. Kdor ruši to sodelovanje, ta ruši edinost. Edinost ruši, kdor postavi neko organizacijo in zahteva od vsakogar, naj se ji slepo pridruži, sicer ga proglasi za izdajalca. Tako so delali komunisti in danes vsak otrok ve, kam je to dovedlo. Danes ne živimo več v stari in mirni čital-

niški dobi, marveč v novi, silno razburkani dobi, ki je prinesla strahotne spremembe. Edinost je lahko delno uspevala v stari čitalniški dobi, ne more pa uspevati v naši dobi, ki zahteva idejno veliko bolj zgrajene ljudi, ki bodo vedeli, zakaj se je treba boriti za narodne pravice, zakaj je komunizem zgrešen in tako dalje. Po našem globokem prepričanju bodo to najbolj razumeli v luči vere. Preteklost je dovolj jasno pokazala, da le takih ljudi ni premagal komunistični vihar, če izvzamemo zelo malenkostne izjeme. Potrebna nam je torej idejna zasidranost ter svetovnonazorska izklesanost. V pravem katoliškem smislu lahko izoblikuje takega človeka le katoliška organizacija in takega dela nihče ne more in sme označevati za razbijanje edinosti. Nekaj drugega je seveda strpnost. Če hočemo odločne in versko prežete ljudi, s tem nočemo reči, da hočemo nestrpnosti, ki bi vse druge sovražili in odklanjali. Prav do drugače mislečih ljudi hočemo biti še posebno ljubeznivi in z njimi tudi lahko sodelujemo, če so le poštenih namenov.

To pojasnilo smo na zahtevo naših čitateljev morali dati v odgovor na nestrpne napade v »Demokraciji«, ki ne more razumeti, zakaj katoličani delamo v Slovenski krščansko socialni zvezi, ki je stopila na plan že lani 1. avgusta in ne šele letos, kot piše »Demokracija«. Pripomniti moramo, da so nam taki prepripi v časopisu zelo neljubi, ker škodujejo vsem Slovincem. Če bo le mogoče, se jih bomo izogibali. Upamo, da se tega zavedajo tudi naši prijatelji pri »Demokraciji«. Za vse je dovolj prostora, vsi imamo dovolj dela in kako lepo bi bilo, če bi drug drugemu pomagali, ne pa se napadali! V kolikor je od nas odvisno, bomo to storili. Odgovarjali bomo le, če bomo zaradi krivičnih napadov prisiljeni.

zemska in Luksemburška, ki so se združile v zvezo Benelux. Podobno težnjo vidimo v skandinavskih državah ter v splošnem zanimanju za potek sedanjega zborovanja Evropskega sveta v Strassburgu. Bilo bi otročje pričakovati takojšnjo sklenitev splošne gospodarske zveze med vsemi zahodnoevropskimi državami, toda življenje samo teče v to smer in upati je, da bo nekaj pripravljeno vsaj do takrat, ko bo konec Marshallovega načrta.

Sramotna obletnica

Znani angleški levičarski časninar Crossman je objavil zanimiv članek o pogodbah, ki sta jo pred desetimi leti sklenila Hitler in Stalin. Članek med drugim pravi: »Ko smo se pred desetimi leti na današnji dan, to je 23. avgusta 1939, zbudili, smo zvedeli, da je Ribentrop odšel v Moskvo, da podpiše pogodbo s Stalinom. Dobro se še spominjam, kako smo se zdrznili, ko smo zvedeli za to novico. Prav za prav bi ne bili smeli biti tako presenečeni in osupli, pa smo vendar vsi bili. Zdelo se nam je popolnoma nerazumljivo, da je Kremelj v času, ko se je še pogajal z našimi zastopniki v Moskvi, istočasno vodil za našim hrbtom pogajanja z nacisti. Takrat je postalo vsakomur jasno, da je vojna pred vrati.

Če gledamo nazaj na vse te dogodke danes, ko smo Stalinovo politiko dovolj spoznali in ko so v Ameriki objavili tajne arhive nemškega zunanega ministertva, nam je ta sovjetski preobrat razumljiv. Stalin je popolnoma hladno ponudil svoje pogoje za sklenitev zavezništva najprej Angliji in Franciji, nato pa Hitlerju. Kasni so bili ti pogoji?

Sovjetska zveza je zahtevala Baltske države in Poljsko. Anglija na kaj takega ni mogla pristati, Nemčija pa je pristala. Dogodki so se nato naglo razvijali. Ribentrop je podpisal pogodbo s Sovjeti, pričela se je vojna, Nemčija in Sovjetska zveza sta si razdelili Poljsko. Sovjeti so to storili navzlic dejstvu, da so nekaj mesecev pred tem podpisali s Poljsko posebno nenapadno pogodbo.

Zdaj nima pomena ugibati ali je bila pogodba med Stalinom in Hitlerjem res neizogibna in ali bi ostal Stalin na strani zahodnih sil, če bi bili Anglija in Francija vodili odločnejšo politiko. Nauk, ki nam ga daje 23. avgust 1939 je, da Sovjetska zveza pri svoji politiki gleda edino le na sovjetske koristi in na prav nič drugega. Kremelj ni prav nič zbirčen in sprejme kot zaveznike tudi fašiste, če pričakuje od takega zavezništva kakor korist. V očeh ruskih komunistov so vsi nekomunisti enaki, pa naj bodo fašisti, konservativci, liberalci ali socialisti. Zgolj taktično vprašanje je, koga Kremelj v določenih okoliščinah proglasi za »junaške demokrate« in koga za »fašistične hijene«.

Razgled po svetu

De Gasperi je otvoril dve novi električni centrali

Min. predsednik De Gasperi, ki je še vedno na oddihu v južnotirolskih Alpah, je 29. t. m. slovesno otvoril dve novi električni centrali v Castelbelle in Giorrenza na Tridentinskem. Obe centrali je v prvi vrsti za lastne potrebe zgradila znana italijanska družba Montecatini in staneeta 25 milijard lir. V trenutku, ko preživlja država občutno krizo zaradi pomanjkanja električne energije, je otvoritev dveh novih velikih central prav razveseljiva. »Križa električne energije se najbolj temeljito reši z zgraditvijo zadostnega števila električnih central«, je ob otvoritvi poudaril pred. De Gasperi.

Atlantska pogodba stopila v veljavo

V začetku prejšnjega tedna so končno vse države, ki so pristopile k Atlantski pogodbi, med njimi tudi Italija, predložile ameriškemu zunanjemu ministru ratifikacijske listine o sprejetju pogodbe. S tem je ista

stopila v veljavo. Dne 25. t. m. se je vršila v Beli hiši v Washingtonu svečanost, pri kateri je predsednik Truman v kratkem nagovoru poudaril to dejstvo. Svečanost je bila kratka in enostavna, toda vsi tuji diplomati in predstavniki ameriških oblasti, ki so bili navzoči, so se zavedali, da je to zgodovinski dogodek.

Evropa se mora gospodarsko združiti

Zasedanje Evropskega sveta v Strassburgu je velikega pomena za bodočnost Evrope, ki se bo morala gospodarsko postaviti na lastne noge do leta 1952, ko bo konec Marshallovega načrta. Ko se bo končal, še ne bo v celoti rešeno vprašanje evropske proizvodnje, trgovine in zaposlitve. Evropski obnoveni načrt ne more rešiti teh vprašanj v kratki dobi 4 let, kakor je upravičeno dejal bivši francoski ministrski predsednik Pavel Reynaud v Strassburgu. Evropa mora korenito spremeniti svojo tradicionalno gospo-

darsko politiko. Njeno gospodarstvo je porazdrobljeno v majhne samostojne in neodvisne enote, med katere so globoko zarezane politične, gospodarske in carinske meje. Ta ureditev je morda odgovarjala staremu predvojnemu svetu in takratnim gospodarsko-političnim okoliščinam, ne odgovarja pa več novemu svetu, ki je nastal po drugi svetovni vojni. Danes se morajo te razdrobljene in razbite enote združiti. To je edina rešilna pot za evropsko gospodarstvo in s tem tudi za njeno vojaško moč, ki je potrebna za odpor proti komunističnemu pritisku z vzhoda. O taki gospodarski združitvi je seveda veliko lažje govoriti, kakor pa jo uresničiti. Vsaka država ima svoje industrijske ter kmetijske koristi in težnje in zato je čisto naravno, da se boji žrtev, ki bi jih gospodarska združitve nujno zahtevala. Kljub temu pa Evropa mora nekaj storiti. To potrebo začenja že sama spoznavati. Nekaj so storile že manjše države Belgija, Nizo-

TRINAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTII

Iz svetega evangelija po Luku

Ko je potoval Jezus v Jeruzalem, je šel po sredi skozi Samarijo in Galilejo. In ko je prihajal v neko vas, mu je prišlo naproti deset gobavih mož, ki so se ustavili od daleč in so povzdignili glas in rekli: Jezus, učenik, usmili se nas! — Ko jih je zagledal, je rekel: Pojdite in pokažite se duhovnikom! — In med potjo so bili očisti. Eden izmed njih pa se je vrnil, ko je videl, da je ozdravljen, in je z velikim glasom Boga slavil; in padel je na obraz pred njegove noge ter se mu zahvaljeval; in ta je bil Samarijan. Jezus pa je spregovoril: Ali ni bilo deset očistih? Kje so pa deveteri? Ali se ni našel nobeden drug, da bi se vrnil in dal čast Bogu, razen tega tujca? — In rekel mu je: Vstani in pojdi, tvoja vera te je rešila.

Jezus je šel po sredi skozi Samarijo in Galilejo. Samarijani so bili namreč Judom sovražni, zato se je Zveličar hotel ogniti morebitnim zaprekam od njih strani, ker ga je pot vodila v Jeruzalem in se ni utegnil preveč muditi. Samarijani so bili nejevoljni na judovske romarje,

ki so šli proti Jeruzalemu; bili so nekaki razkolniki in so trdili, da je pravi tempelj na Garizimu. Jezus pa je šel v sveto mesto, da opravi velikonočno daritev svojega življenja in postavi temelj Novi zavezi, po kateri naj bi se Bog častil »v duhu in resnici« popolneje kot v stari.

Gobavci so zvedeli za Jezusovo potovanje in so šli prositi pomoči. Zdravim se niso smeli bližati, da jih ne bi okužili, le na daljavo so smeli govoriti z njimi. Zato so tudi Jezusa od daleč klicali in ga prosili zdravja. Cerkveni razlagavci radi gobavo bolezen primerjajo grešnemu stanju. Če je duša v smrtnem grehu, je res daleč od Boga in v takem stanju ne more nič koristnega storiti za večnost (dobro dela v stanju smrtnega greha niso nadnaravno zaslužna). Le zdaleč more grešnik prositi usmiljenja. In prav je, da prosimo. Molitev mu bo pomagala, da se bo zopet spravil z Bogom, da bo na novo prejel posvečujočo milost, ki mu daje pravico do nebes.

Jezus teh desetero gobavcev ni naravnost ozdravil, ampak jim je naročil: »Pojdite in pokažite se duhovnikom!« Ob ča-

su preroka Elizeja je prišel sirskega ministra Naaman, ki je bil nalezl gobe, prosil slavnega moža božjega za zdravje. Elizej mu je naročil, naj se gre kopat v reko Jordan. Sirec pa je godrnjal: »Mar niso naše sirske reke prav tako dobre za kopanje? Zakaj me pošilja prav v Jordan?« Ministrov sluga pa je bil bolj moder in je gospoda poučil: »Preroka si prišel prositi za zdravje, in če bi ti on tudi kaj težavnega ukazal, bi pač moral izpolniti. Koliko lažje boš izpolnil to naročilo, ki je na sebi kaj lahko.« Minister se je dal poučiti, storil, kar mu je bil prekopar naročil, in je ozdravel.

V zgodovini krščanstva se je večkrat zgodilo, da so krivoverci godrnjali proti zakramentu svete pokore, kjer je tudi potrebno, da se grešnik razodene pooblaščenemu mašniku, ako želi odpuščanja grehov. V moderni dobi se neprestano ponavlja ugovor: »Kaj je treba, da bi se človeku spovedoval? Jaz opravi z Bogom sam.« Preprosti verniki so bolj modri kot ministri in veljaki modernega napredka: Kristus je tako uredil in naročil; kdor to duhovno kopal uporablja, bo pač očist; kdor pa misli, da so »sirske reke« prav tako dobre, bo pa ostal bolan, dokler ga gobe greha dočela ne pogube.

Pojdi tudi ti in »pokaži se duhovniku«. Ne zato, ker je človek kakor ti, ampak zato, ker ima od Kristusa moč in oblast, da te posluša in presodi ter v božjem imenu izreče: Vstani in pojdi, tvoja vera te je rešila.

Kitajski komunisti preganjajo katoličane

»Komunizem, zaklet sovražnik Cerkve, skuša tudi na Kitajskem uničiti vero«. Tako se je izrazil nankingški nadškof Paul Ju-Pin v krožku za skrajni Vzhod na univerzi Georgtowna v Ameriki.

Potem, ko je nadškof Ju-Pin izjavil, da se danes ves svet suče okoli zadeve: »ateizem in

materializem proti veri in moralni«, je nadaljeval: »naša krščanska miselnost težko k splošnemu razmišljanju... Naša splošna politika bi morala sloveti — na morali. Moramo zavzeti svoje stališče v tej svetovni borbi za moralne vrednote.«

Kot posledica komunističnega preganjanja kitajske cerkve je bilo več kot 100 katoliških duhovnikov in na stotine katoliških domačinov usmrčenih.

Socialna šola

Pravičnost in ljubezen

Gospodarsko življenje je, oziroma bi moralo biti, tesno povezano s pravičnostjo in ljubeznijo.

Poleg pravičnosti, ki mora spremljati vsako pogodbo, in porazdeljevalne pravičnosti, ki ureja socialna bremena ter socialne koristi, je treba dati dolžno mesto tudi socialni in legalni pravičnosti. Ta se nanaša na skupno blaginjo, za katero mora skrbeti državna oblast in kateri mora vsak član družbe služiti in zanjo delati. Ker ima od nje korist vsak posameznik, jo je dolžan tudi čuvati; v prvi vrsti pa ima to nalogo oblast.

Socialna pravičnost mora prevesti vse ustanove in življenje vsega ljudstva. Ustvariti mora zlasti pravični in socialni red, ki ureja celotno gospodarsko življenje.

Pravičnost pa še od daleč ne izčrpa in krije vseh dolžnosti, ki jih ima človek do svojega bližnjega. Poleg in nad zahtevami pravičnosti, je še neomejeno polje za tisto bratovsko ljubezen, ki jo dolgujemo svojemu bliž-

njemu kot sinovi istega nebeškega Očeta in potomci istih prvih staršev. Razteza se na neomejeno polje osebnih pobud, uslug in osebnih žrtv za skupno blaginjo. Tako igra ljubezen zelo važno vlogo tudi v gospodarskem življenju.

Skrb za uboge je neposredno izročena in prepuščena karitativnemu delu.

Tisti, ki imajo veliko premoženje, so dolžni dajati preveč ljudem, ki so v stiski in pomanjkanju. Svojo dolžnost izpolnijo tako, da ali sami razdelijo del svojega imetja ali da ustanovijo karitativne organizacije in jih finančno podpirajo. Pri tem jim lahko pomaga tudi država.

Na karitativnem področju je vloga države le drugotnega značaja. Država lahko prevzame to delo le, če je zasebno karitativno delovanje nezadostno, nikdar pa ne sme zatirati osebnih karitativnih pobud in njene delovanja. Najbolje je, če se zasebno karitativno delovanje razvija harmonično z državo, ki ga pospešuje in podpira.

(Dolje)

Iz življenja Cerkve

Nuncij v Jugoslaviji — nadškof

Msr. Hurley, sedanji papeški nuncij v Beogradu, je prispel te dni v Rim, da poroča predstojnikom o svojem delu. Sv. oče ga je ob tej priliki imenoval za naslovnega nadškofa; do sedaj je bil samo škof.

Grob sv. Petra

Newyorški list »New York Times« je objavil kot posebno novost vest, da so pod velikim oltarjem sv. Petra v Rimu ob priliki velikih del, ki jih sedaj vodijo v podzemlju bazilike, odkrili tudi grob sv. Petra z njegovimi relikvijami. S tem so našli neizpodbitne dokaze, da je bival sv. Peter v Rimu in da je bil pokopan prav na mestu, kjer stoji sedaj bazilika. V Vatikanu vesti niso ne zanikali ne potrdili, češ da saj to ni nič novega, da so o tem že drugi časopisi prej pisali. Tudi sv. oče da je že namignil na to v svojih govorih.

Za nas kristjane ni nobenega dvoma, da je sv. Peter živel in umrl v Rimu kot poveljav sv. Cerkve. Tudi zgodovinski dokazov za to imamo dovolj. Vendar nekateri zgodovinarji, zlasti protestantski, gojijo še vedno dvome o tem. Zato bodo nova odkritja, ko bodo dostopna vsem, potrdila pred vsemi dvomljivci rimski izvor katol. cerkve.

V boju zoper sveto leto

Frontaško časopisje po vsej Italiji vodi že dalj čas nesramno gonjo zoper sveto leto. Pred nedavnim je neki njihov rimski časopis objavil karikaturu, na kateri se vidi kupola sv. Petra spremenjena v mošnjo denarja z napisom: Sv. leto je denar zanje! Kadar komunisti kaj očitajo Cerkvi, je vedno ali politika ali lov za denarjem. Pravijo pa,

da človek sodi druge po sebi. Zato naj frontaši le nase obrnejo, kar Cerkvi očitajo, in bodo zadeli »terno«. Glede svetega leta pa bi lahko vedeli, da se sveta leta praznujejo v Cerkvi že skoro 700 let v določenih obdobjih zato, da verniki obiščejo sveto mesto ter dobe tam obilne odpustke in močne spodbude za krščansko življenje. Če ima pri tem kdo kak materialni dobiček, je predvsem rimski »popolino«, ki od tujih romarjev vedno največ odnese. Tem ljudem pa bodo frontaši privoščili, da jim pade kaka »flika«, saj so zadnjič skoro le ti zanje volili.

Duhovnik in 60 otrok pokopanih

Ob zadnjem hudem potresu v Ekvadorju, ki je zahteval 6 tisoč človeških žrtv, je bila ena najtežjih nesreč ona, ki se je dogobila v neki cerkvi v mestu Ambato. Domači kaplan je imel v cerkvi verouk za otroke, ko so se začeli potresni sunki. Ob prvem sunku se je cerkev posula in pokopala v ruševinah duhovnika in 60 otrok.

Pomenljivo spreobrnjenje

V Šanghaju na Kitajskem je prestopila v katol. vero žena tamkajšnjega anglikanskega škofa gospa Roberts, ki je na dan spreobrnjenja sprejela tudi sv. obhajilo. Njen sin se je spreobrnil že pred časom in je sedaj trapist v Združenih državah.

Samostan so premaknili

V Združenih državah je samostan Cap de La Madelein, ki so ga te dni premaknili za 85 metrov. Potrebovali so namreč prostor za novo cerkev M. B. rečnega venca, a ga je bilo premalo, ker je bil samostan v napotje. Zato so šli in sklenili, da

vse poslopje premaknejo. Ugotovili so, da tehta samostan okrog 4000 ton. Prevezali so ga z močnimi jeklenimi vrvmi, podložili spodaj debele jeklene tramove z železnimi tračnicami ter spustili po njih vso stavbo. V treh dneh so jo premaknili, kakor so želeli, za 85 metrov.

Križ, ki ga komunisti ne morejo razbiti

Na Koreji v mestu Vonsan so komunisti najprej zaplenili ondoto šolo benediktincev ter nje same izgnali. Nato so sklenili, da odstranijo križ, ki je bil postavljen na pročelju hiše. Naročili so delavca, ki si je vse prizadel, da bi s kladivom razbil prepovedano znamenje, a ni šlo. Moral je pustiti, ker je bil kamen pretrd za njegovo kladivo. Zato so križ samo pokrili, da bi jim ne bil v oči.

Tako se dogaja povsod; komunisti mislijo, da bodo križ in z njim krščanstvo v svojih želajah razbili, a ga samo pokrivajo s svojim brezboštvom, da nekega dne bolj častljivo ustane.

Marijino vnebovzetje

Na Francoskem so imeli pretekli mesec tridnevni narodni kongres za preučevanje dogmatične resnice o Marijinem vnebovzetju. Kongres so sklicali frančiškani, udeležili pa so se ga tudi zastopniki svetne duhovščine in mnogih drugih cerkvenih redov. Ta kongres je nov v vrsti številnih drugih narodnih kongresov, ki so jih imeli v zadnjih dveh letih v Rimu, Lizboni, Madridu, Buenos Airesu in Montrealu z namenom, da preučujejo resnico o Marijinem vnebovzetju in zaprosijo sv. očeta, naj proglasi to novo dogmatično resnico.

Slaba tolažba

Nekateri komunistični teoretiki, ki hočejo več vedeti o veri kot papež, se ob znanem dekretu sv. oficija tolažijo, da Cerkve pač lahko koga izobči iz občestva katol. cerkve, a ne iz občestva svetnikov. Zato upajo, da so oni pač ločeni od Cerkve na zemlji, a tem bolj tesno združeni z nevidno cerkvijo svetnikov. Rečejo ne vedo, da jih ni Cerkve izločila iz svojega občestva, temveč da so se sami izločili, ko so pristali na materialistični nauk komunizma. Ko so sprejeli novi nauk Marksa in Lenina, so se odpovedali veri v Kristusa ter s tem tudi združitvi z njim v občestvu Cerkve. Zato so najprej sami odpadli od vere v svojem srcu, nato šele je Cerkve potrdila z dekretom, da so izobčeni tudi iz vidne cerkve Kristusove vprav zato, ker so z nevero odpadli od nevidnega občestva svetnikov. Zato naj le pustijo upanje v svetnike, ki jih ne bodo rešili ne pred dekretom sv. oficija ne pred obsodbo sv. Petra, če se ne bodo prej odpovedali svoji veri v Marksa in Lenina ter zopet verovali, da je Kristus pot, resnica in življenje.

Duhovne vaje

Društvo slovenskih kat. akademikov v Trstu priredi zaprte duhovne vaje od 8. sept. zvečer do 12. sept. jutraj. Poleg akademikov so vabljeni tudi srednješolke zadnjih razredov, učiteljice in ostale gospodične. Prijave do 5. sept. na naslov: L. Abram, V. S. Francesco 44, Trst.

Mesečne pobožnosti v Gorici

V sredo ob 8. zvečer bo shod za žene pri sv. Antonu Starem. V petek zvečer ob 8. in pol ura čiščenja

istotam. Pobožnost za može in fante ta mesec odpade, ker so duhovne vaje in pa romanje na Barbano.

Zlatomašnik Ivan Debevec

Sv. svetnik g. Ivan Debevec, župnik v Budanjah pri Vipavi, je 21. avgusta obhajal zlato mašo ob navzočnosti 13. sobratov. Slovesnosti se je udeležilo silno veliko ljudstva, tudi iz okolice. G. zlatomašnik je že nad 40 let župnik v Budanjah. Odlikuje ga velika vestnost in ljubezen. Takoj je pripravljen pomagati, kjerkoli je potreba v dušnem pastirstvu. Bog ga ohrani še zdravega in čilega do demantne maše in še čez!

Koledar za prihodnji teden

4. septembra. NEDELJA. Trinajsta pobožnostna. Angelska. — Rozalija, d.
5. PONEDELJEK. Lavrencij, sp. Bil je Benečan in prvi beneški patriarh.
6. TOREK. Caharija, prerok. Per regin.
7. SREDA. Marko in tovariši, mučenci.
8. ČETRTEK. Marijino rojstvo. Svoj čas je bil to zapovedan praznik, v najnovejši dobi ni več, vendar se ponekod še prazniško obhaja. Rečejo mu po starem mali šmaren ali mala gosposnica.
9. PETEK. Peter Klaver, spozn. Misijonaril je med nesrečnimi za morskimi sužnji.
10. SOBOTA. Nikolaj Tolentinski, spozn. — Pulherija, cesarica. V n. besa ne pride kdo zato, ker je revež, pa tudi ne zato, ker je bogat in odličen. Brez razlike stanu ali socialnega položaja se zveliča, kdor Boga ljubi in njegovo sveto voljo spojuje.

Gospodarski listek

Kmečka opravila v septembru

NA DOMU: V shrambi pregledj krompir in odstrani nagnitega. Pazi, da ti molji in drugi žužki ne bodo delali škode pri pridelkih, posebno na zrnju. Prah Geigy 33 te obvaruje pred to škodo. — Skrbna gospodinja bo sedaj mislila, kakšno sadje bo ohranila za zimsko meseco, da bo takrat razveselila velike in male otroke. Takrat vse prav pride, pa naj bo jabolko, hruška, suha češplja, suha smokev ali kakšen grozd. Kar misliš ohraniti za zimo, spravi ob suhem vremenu in v suhem stanju! Če shranjuješ vlažno, se bo razvila gniloba. Ne hrani sadja in grozdja na deskah, pač pa na kakšnih lesah, da pride do sadja zrak tudi od zdolaj.

V KLETI: V tem mesecu se začne pripravljati na trgatve. Na vsak način dobro presnaži kletne prostore, iz katerih naj izgine vsa nesnaga s pajčevino vred. Klet moraš pobeliti in tudi tla ter vse kote poskropi s apnenim mlekom. — Kako pripraviš kletno posodo, boš čital prihodnjič.

V HLEVU bodo ta mesec muhe posebno sitne. Muhe z lahkoto zaštréš. Najcenejše sredstvo je DDT v obliki »Gesarolax«, s katerim poskropi celotni hlev in še gnojišče. — Živino krmi kolikor mogoče dolgo s svežo krmo, a pazi, da ne bo ugreta, ker taka lahko povzroči napenjanje. — Proti koncu meseca boš začel pitati prašiče. Če jim dajaš krompir, skuhaj ga prej. Tudi koruza več zaleže, če jo prej opariš. Tudi je boljša zdrobljena koruza kot cela. Prašič ni prežvekovalce kot krava in zato mora koruzo v gobcu dobro prekusiti s slino. Če zdrobljeno koruzo bolje prekusavi, kot če daš celo.

V VRTU odstrani paradižnikom cvete, da se že zarojeni plodovi odesbelijo. V tem mesecu lahko še seješ motovilec, špinačo, radič in zimsko solato. Skrajni čas je, da presadiš zimsko endivijo. Presadi zgodnji kapus vrzotine.

V SADOVNJAKU obiramo sadje. Obiraj z roko, ki je prevlečena z vrečevino, da se plodovi ne ranijo. Od sadnega drevja otepamo samo orhe in kostanj, ne pa jabolka, hruške in češplje. Tudi ne lazi na drevesa s podkovanimi čevlji, da jih ne raniš, ker na takih ranah se razvije navadno rak in drevo začne hirati. — Z drevesa moraš pobrati vse plodove. Ne puščaj ne drobnih, še manj pa gnile in ošušene plodove, ker taki so leglo in prenosilci bolezni v prihodnje leto. Vse gnile in suhe plodove moraš vreči v ogenj in ne na gnoj. Tudi izpod dreves moraš pobrati vse plodove.

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

Ko se je Dominik vrnil v svojo sobico, se je zgrudil za pisalno mizo, zagodil glavo med roke in nekaj časa nepremično motril zabrisano sliko, ki mu je bila tako ljuba... Na, tako ti je človeško življenje! Po nagonu razprostreš roke, kolikor moreš, da bi objel srečo — pa jih moraš zopet skleniti, ker sreče ni od nikoder! Tu zdolaj je namreč dolžnost vselej prva. In njemu v leva dolžnost po strmi poti, ob vnožju katere mora pustiti ženo, akopraj je sama sladka Lolita... Vzravnaval se je, vzel pero in začel pisati:

Prečastiti gospod župnik!
De profundis clamavi ad Te, Domine!
Ljubi moj voditelj in duhovni oče,

NA NJIVI: Če je koruza že zelena, ne domišljaj si, da jo boš prisilil k zoritvi, če ji odstraniš vse zelene liste. Lahko odstraniš samo liste pod klasom, zelenih nad klasom pa nikakor ne, ker v teh se tvorijo zrna. — Si posejal deteljo inkarnatko? Če jo misliš sejati, posej jo vsaj do srede meseca, ker drugače se ti do zime ne bo dovolj obrastla in spomladi boš imel prepozno košnjo. — Repi, korenju, pesi in zelju odstrani plevel, zelju pa še lahko pognojš z razredčeno gnojnico. — Kje in kakšno vrsto pšenice boš sejal?

Romanje Matere božje po Tržaškem

Fatimska Mati božja nadaljuje svoje romanje po naših župnijah. Drugi teden marijanskih slovesnosti je bil izredno lep. Berite in presodite sami!

Prosek

Ob Marijinem obisku je Prosek pokazal svoj pravi obraz. Kot drugod moramo po teh nepozabnih praznikih tudi o Proseku zapisati: krščanstvo se prebujajo, ljubezen do Matere božje tudi pri nas raste. Ko smo prinesli njen kip do naše farne cerkve, je ljudstvo hotelo, da obišče vse naše glavne ulice. Tako je nismo ršeli takoj v cerkev, ampak jo med petjem in molitvijo spremljali med našimi razsvetljenimi hišami. Oba dneva Marijinega obiska ostajeta za nas neizbrisno v spominu. V nedeljo je prišlo k nam veliko vernikov iz Trsta, zlasti iz Barkovelj.

Plavje

V ponedeljek zvečer je Marija zapustila Kras. Mačkovljanski verniki so jo na lepo okrašenem kamionu prepeljali v Plavje. Ta vasica je sicer majhna, a je svojo nebeško Mater lepo sprejela. Prvi večer sicer ni bilo veliko ljudi, ker se je prihod zelo zakasnil, a pri slovesu je bila prisotna vsa vas. Svoje ljube Plavje je za ta velik praznik obiskal g. župnik Malalan, ki je nekoč tam pastiral. Kako lepo jim je zopet pridigal o Mariji. Da bi božja beseda po Marijini pomoči obrodila sad in priklcala Plavčane nazaj v cerkev!

Škofije

V Škofijah se je Marijino slavlje razvilo v pravo versko manifestacijo. Verniki so bili opravičeno žalostni, da je trajala

V VINOGRADU zaznamuj tiste trte, ki dobro rodijo, enako pa tudi trte, ki slabo rodijo. Od prvih boš vzel v zimskem času cepiče za cepljenje v suho, spomladi pa cepiče za cepljenje v zeleno. One trte, ki slabo rodijo pa boš ali precepil v suho ali pa odstranil oziroma nadomestil. — Grozdje zori in že črček prepeva. Pusti ga le, naj poje, a v tem mesecu naj te ne zvaabi na trgatve.

NA SENOŽETI spravljaš zadnjo otavo, če hočeš imeti še nekoliko jesenske paše. Si že misliš na to, da bi tekom zime pognojil senožeti in s čim? Povprašaj, če bi lahko kje dobil Thomasovo žlindro, ki je najboljše gnojilo za senožeti. Oktobra jo bo že treba trositi.

Marijina postaja v Škofijah le en dan. (V vaseh, kjer ni župnije, je bilo povsod tako!) Praznik je bil zato tako velik, ker je sodelovala mladina in ker je prišlo veliko vernikov iz cone B. Spovedniki, in to štirje, niso vso noč zatislili očesa. Pri vseh veselih poročilih in pohvalah iz Škofij nas boli le eno: jugoslovanske oblasti, »ki niso proti veri«, so zadržavale mnogo ljudi na bloku več ur, tako da so ljudje najlepše slovesnosti zamudili. Da, da, v tej vasi se je čutilo, da je blizu teror in preganjanje vere in prav zato so ljudje dali duška svojemu trpljenju in hrepenenju.

Mačkovlje

V Mačkovljah se začne Marijino zmagoslavje, ki je trajalo štiri dni in doseglo svoj višek v Dolini. Mačkovlje imajo komaj dober mesec stalnega duhovnika. Toda njihova slovesnost je bila tako organizirana, izpeljana, vsa vas tako duhovno pripravljena, kakor da bi imeli tam stalno duhovnike. Prav ta vas je vsemu Primorju prelep zgled, kaj se lahko ob takih slovesnostih naredi, če je vera v srcih. Skozi tako lepe slavoloke kakor v Mačkovljah naša Božja romarica še ni potovala. V tej vasi nimajo elektrike, a tisto noč so jo imeli. Fantje so pripeljali potrebne motorje in cerkva je žarela v lučih kot še nikoli. Ker je prišlo zelo veliko ljudi iz Ospa, (seveda so tudi ti imeli izredne težave na bloku) in ker so se vseh slovesnosti udeleževali prav vsi domačini, zato je bila cerkev dvakrat premajhna. V Mačkovljah je Marija dobila lep in dragocen prstan. Domači duhovnik je pri slovesu tako lepo poudaril pomen prstana Mariji: *bodimo zvesti Mariji!*

Prebeneg

Prebeneg, lepa vasica, od koder se lahko razgledaš na vse strani. Leži med blokoma, tako da tujec vprašuje, kam spada Prebeneg in kdo ga čuva ponoči. Stari ljudje pravijo, da je bilo na Prebenegu nekoč zelo lepo versko življenje, da so prav vsi ljudje v cerkev zahajali. No, to moramo misliti, ko poročamo o prav lepem Marijinem slavlju na Prebenegu. Ob petih popoldne smo Marijo prenesli iz Mačkovelj na Prebeneg. V procesiji je bilo okrog 300 ljudi, nekaj izrednega za vroč delavnik. Seve so bili v procesiji mnogi, mnogi verniki iz Mačkovelj. Ker prebeneška cerkev ni velika, zato je bila pridiga pred cerkvijo. Marijin obisk v okrašeni prebeneški cerkvi je trajal le dobri dve uri.

Dolina

Daleč tam od Devina in Tržiča vidiš v jasnem dnevu lepo veliko cesto, ki se vije izpod socerbskega gradu proti Dolini. Oni četrtek je bila vsa ta dolga cesta v morju luči in plamenov. Nad tisoč pet sto vernikov, med temi nad 100 Tržačanov, je spremljalo svojo mater Marijo iz Prebenega v Dolino. Sedaj si mislite 1500 sveč in ob cesti še nad tisoč preprostih bakelj. Iz te žareče reke pa doni molitev in petje. Vedenje množice je vzorno, vse koraka v trostopih, večina ljudi je pred Marijinim kipom, sodelujeta dva pevka zbor, domači in mačkovljanski, dolinski strežniki in več deklic deklamira Mariji. Ko pridemo nad vas, so prizori in doživlja že nepopisni. Molitev kar preneha, vse prepeva in to tako, kot še Dolina v procesijah ni slišala. Velika cerkev se napolni do zadnjega kotička. Pa nič hudega. Pred cerkvijo je zvočnik in vse se lepo sliši. Kmalu je polnočnica in potem dva praznika, kot jih še nismo imeli in jih tudi kmalu ne bomo. Slovesnost povzdigujejo odlični pridigarji in številni duhovniki. Pri sprejemu smo jih našli kar 16. Drugi večer nesemo zopet našo fatimsko Gospo po vasi. Imamo križev pot po ulicah. Nato sledi na prostem pred cerkvijo predstava krasnega filma »Trpljenje Jezusovo«. Cerkev se tudi to noč ne zaklene. »Moramo biti z Marijo«, pravijo matere in premolijo vso noč. Neutrudni misijonar razlaga opolnoči sveti rožni venec. Tretji dan zjutraj mladinska sveta maša s skupnim svetim obhajilom, potem latinska slovesna sveta maša, ki jo poje novomašnik č. g. Dušan

Jakomin. Popoldne po blagoslovu proslava v čast Roži Mariji. Vsi verniki so prinesli eno rožo v cerkev. Okrog Marijinega kipa se razvije darovanje cvetja, vmes se oglasijo violine, otroci deklamirajo... Kamen imaš v srcu, če ob vseh teh velikih dogodkih v Križu, v Mačkovljah, v Dolini ne vidiš velike ljubezni našega ljudstva do Matere božje!!! — Slovo: cerkev polna. Misijonar zopet seje božjo besedo, nato posvetitev, Te Deum, Angel Gospodov in Marija gre dalje po svoji romarski poti. — O Mati božja, le srečno potuj in spreobračaj naš Breg in Kras.

Marijina romarska pot gre sedaj tako: v sredo 31. avgusta iz Boršta v Ricmanje, v petek iz Ricmanj na Katinaro, v nedeljo s Katinare v Bazovico, v torek iz Bazovice v Trebče in potem 8. sept. na Opčine, kjer se romanje zaključuje.

Obdobje prosi, naj se 11. septembra udeležijo zaključka marijanskih slovesnosti na Opčinah zastopniki iz vseh okoliških župnij.

Boj na nož

V sovjetski noti Titu glede Koroške, ki smo jo deloma navedli v zadnji številki »Kat. glasa«, je tudi grožnja, da bo sovjetska vlada podvzela proti Titovemu režimu »učinkovite ukrepe«. Strašna, očitno sabotažna dejanja, ki so se v zadnjem času pripetila v Jugoslaviji, pričajo, da se grožnja že izvaja. Požar, ki je uničil veliko prekoceansko ladjo »Partizanka«, je bil položen. Težka železniška nesreča v bližini Sv. Petra v Sumi v Istri, pri kateri je našlo smrt mnogo otrok, ki so se peljali na letovanje na istrsko obalo, ni bila nesreča, temveč kominformističen zločin, zatrjujejo verodostojni viri. In požar, ki je prejšnji teden razsajal v veliki rafineriji »Romsa« na Reki in podjetje, če že ne docela uničil, vendar močno poškodoval, je bil, tako se splošno trdi, naročeno delo sovjetskih teroristov. Titov tisk omenja vsa ta strahotna dejanja le mimogrede ali jih pa skuša prikazati kot malenkostne, vsakodnevne nezgode. Mi smo pa uverjeni, da se je krvavo obračunavanje že pričelo. Brezobzirnost tega boja je strašna. Vedno znova se potrjuje svetopisemski rek: Kdor z mečem okrog hodi, bo z mečem pokončan. Še groznejši kot je boj za oblast in korita, je trpljenje, ki ga ta boj prinese zapeljanemu ljudstvu, in škoda, ki jo utrpí celotno narodno gospodarstvo. Vse to pa komunističnih nasilnikov ne gane! Oni poznajo samo: s krvjo in preko ruševin na oblast!

OSEMNAJSTO POGlavJE

Dominik bi bil šel najrajši čim prej na izlet k pilierjskemu svetilniku, samo da bi se nekoliko potolažil in si na potovanju pomiril razbolelo srce; razen tega je dobro vedel, da je to poslednji naskok ljubezni, ki jo je hotel pozabiti. Upal je, da bo Lolita toliko poštena, da poslej ne bo več ščala za njim, saj ji je vse povedal, kako je z njim. Znabiti bo potem vendar oba objel sladki mir, ki ga ne bosta nikdar več izgubila.

Tudi s starim Crépierjem se je posvetoval glede vožnje in vremena; in ta je bil mnenja, da je bolje počakati, da se vetrovi malo vzdignejo, sicer se lahko iznenada kaj zvrta, a gospe se že tako in tako precej boji morja. Dominik in Lolita ne bi bila čakala ugodnejšega vetra, ker sta bila vajena morske vožnje, ko sta se že nešteto krat v mali jadrnici vozila po morju.

Končno so vendar sklenili, da na praviho izlet zadnjega septembra,

kajti Noirmoutinci pravijo, da je v jeseni vreme tem slabše, čim dlje čakaš.

Določenega dne je bila morska gladina mirna in gladka kakor olje v kozarcu. Crépier se je usidral pod okni »Turkiza«.

Ujec pokliče svakinjo: »Rožica, Crépier nas menda že čaka!«

Gospa Yholdy je bila že pripravljena.

Ujec se je kar začudil:

»O, dragica, vi ste pa vsak dan točnejša in bistrejša poleg svojega svetega sina. Sicer vam pa še niti nisem povedal, da že kakih štirinajst dni ne prestrezam samo župnikovih pisem — marveč tudi Dominikoval župnik ga drži s svojimi kremplji ko lisjak piščanca!... Včeraj sem zopet ujel Dominikovo pisemce. Ej, ko bi bilo prišlo župniku v roke, ne rečem dvakrat, da ne bi pridrvel semkaj in nas pred vsemi ozmerjal in osramotil... K sreči pa so mostovi na obeh straneh porušeni...

že zopet Vas kličem, iz dna globin Vas prosim pomoči... Lepo Vas prosim, čujte moj glas in nikar me ne puščajte samega, kot ste me doslej... Kaj nisem več Vaš otrok?

Nad mojo dušo je privihrala nevihta goreče ljubezni, da se sam sebe več ne zavedam. V meni se bojujeta dva človeka: prvi iz vsega srca hrepeni za najvišjim Vzrokom, ki ga je zaslužil in zmerom zanj gori, drugega pa je omrežila človeška ljubezen, a ne nizkotna, temveč popolnoma dovoljena ljubezen, ki mu jo nudí neka zlata stvarca, katera nima vere, pa bi morebiti sčasoma prišla do nje, če sprejemem njeno srce, ki ga prinaša na moj revni žrtvenik.

In ta dva človeka se bojujeta bolestno in obupno.

Včasih mislim, da bom kmalu goreč duhovnik, drugič pa spet zakonski mož sladke žene.

Kolikokrat v duhu poroman v predmestje in delam za duše siromakov, ki sem se jih od Vas naučil

ljubiti! Drugekrat pa se nudim pri onem dekletcu, no, pri Presvesovi Loliti, ki ste jo gotovo kdaj videli pri nas na Elizejskih poljanah. Zakaj bi Vam zamočlal njeno ime, ko je najbolje, da veste vse moje dušne bridkosti.

Potreben sem opore in kličem na pomoč. Usmilite se me, odgovorite mi in mi svetujte, da me ne ugonobí besneči vihar!

Ali bom tudi potem, če postanem duhovnik, moral bojevati take hude boje, ali me bo podpirala milost Vsemogočnega? Ali je ta skušnjava odločilna preizkušnja, za katero pride sladke mir in veselje, ki ga čuti človek pri delu za rešitev duš?

Okoli mene je črna noč...

Še enkrat Vas milo prosim, odgovorite mi!

Vaš ubogi in nesrečni Dominik, tako osamljen v najtežji uri življenja.

Dominik Yholdy.

Noirmoutier, vila »Turkiza«.

Dopisi

Praznik vnebovzetja na Sv. Višarjah

Pomenljiv je ta Marijin praznik posebno ko se pobožni romarji za ta dan povzpnejo na to najvišjo Marijino božjo pot v Evropi. Tudi letos so se za 15. avgust številne skupine romarjev od vseh strani zgrinjale na Marijino višavo kljub nekoliko meglenemu in deževnemu vremenu, ki je omejevalo širši razgled.

Pozna se, da je odprta bližnja avstrijska meja: na božji poti smo opazili precejšnje skupine naših koroških Slovencev in tudi avstrijskih Nemcev. Prodajalci radi sprejemajo avstrijske šilinge, saj imajo kar dober tečaj nasproti italijanskim liri — 25 lir za en šiling.

Romarske skupine je res pristrčno sprejemal č. g. Vidmar, ki oskrbuje svetišče. Pri večerni pobožnosti je pa vse prav toplo nagovoril tudi preč. g. župnik iz Zabnice.

Romarjev je bilo toliko, da so se le s težavo kam stisnili — pa so radi vse potrpežljivo in se prav romarsko pobožno in spokojno vedli.

Ena izmed največjih letošnjih skupin in za ta praznik gotovo najštevilnejša je bila romarska družba iz Dola in Jamelj, kateri so se pridružili še marsikateri kot n. pr. iz Poljan, Medje vasi, Stivana, Tržiča, Ronk — vsega skupaj dobrih 140 oseb. Dospeli so tudi romarji iz Štandreža — približno 40 oseb.

Zelo prijetno smo bili iznenadeni, ko se je pri jutranji sv. maši oglašilo s kora ubrano petje izbranih pesmi, katere je izvajal ženski in dekliški zbor iz Dola in Jamelj. Višek pa je bil pri veliki sv. maši ob 10h, ko se je oglašil združen mešani zbor iz Jamelj in Dola in res s krasnimi melodijami proslavil visoki Marijin praznik. Pred tem zborom je pel pri nemški sv. maši nemški zbor iz Podkloštra. Ko so pa zaorile naše, tudi umetniško lepo podane slovenske pesmi, so se Nemci obstrmili in se ozirali na kor vsi začudeni. — Lahko smo torej Slovenci veseli na svojo pesem, ki se živi in bo živela in tudi našim velikim sosedom pričala, kaj smo in kakšni smo: Slovenci in verni katoličani.

Višarski romar

Iz Štandreža

Pretekli teden smo imeli v vasi dva pogreba. Umrli je 23 letna Elvina Pavletič in 75 letna gospa Tereza Lutman. Oba pogreba sta se izvršila zelo dostojno: prvi v ponedeljek popoldan in drugi v soboto zjutraj s peto mašo, pri kateri je pel domači moški zbor, medtem, ko je pred hi-

šo žalosti in na pokopališču nastopil mešani zbor. Pri obeh pogrebi je bilo veliko ljudi in cvetja. Vendar pa sta se pogreba značilno razlikovala: pri prvem smo pokopavali najbolj neznano osebo v vasi, pri drugem pa najbolj znano.

Elvina je bila od rojstva gluha, ma in hroma. Vsa svoja leta je preživela v sobi in le redkokdaj in redkokdaj jo je mogel videti. Revica še svoje mame ni poznala, da ji je vedno negovala kot malega otroka, za kar ji gre izredna zahvala.

Gospa Tereza pa je bila žena spoštovanega cerkvenega ključarja g. Jožefa Lutmana, ki se je odlikovala zlasti po svojih vrlinah duha. Veliko je čitala in veliko je znala povedati. V njeni družbi ni bilo dolgočasje: človek se je čudil, kaj vse je znala in vedela. Vse življenje je bila naračena vseh naših katoliških listov in članica vseh naših katoliških tiskovnih ustanov. Pri njej ste lahko vedno videli na mizi in na vidnem mestu našega »Primorskega Slovenca« prejšnjega naš »Katoliški glas« sedaj. Knjige celovške in goriske Mohorjeve družbe je redno naročevala, da jih je bilo za lepo knjižnico. Skratka: bila je izredna žena izrednih duhovnih zmoglosti. Kaj čuda, če je bil njen pogreb izredno lep. Poleg velikega števila uglednih oseb so se ga udeležile tudi revne, katerim je rajnka rada pomagala, ker se je odlikovala tudi po vrlinah srca. Da je bila pokojnica globokoverna in popolnoma vdana naši kat. Cerkvi in njenim predstojnikom, vedo v vasi vsi, ki so jo vedno videli na njenem mestu v cerkvi ob nedeljah in delavnikih. Pokojni Elvini in pok. gospe Terezi, zaslužni dobrotnici naših ubogih in naše cerkve, naj sveti večna luč, za lastnim preostalim pa naše iskreno sočutje!

Mirniki

Po dolgih letih smo imeli v nedeljo 21. t. m. zopet sv. birmo in smo zopet pozdravili v svoji sredi svojega nadpastirja. Zato smo cerkev lepo okrasili in postavili več lesenih slavolokov. Prevzvišeni se je pripeljal kmalu po sedmih zjutraj in je imel ob 8. uri sv. mašo, pri kateri je obhajal birmance in druge vernike. Po slovesni sv. maši ob desetih, katero je daroval krminski dekan, je nadškof podelil zakrament sv. birmo okrog 50 birmancem. Pri sv. maši ob osmih in ob desetih nam je naš nadpastir lepo pridigal v našem domačem jeziku in je dodal nekaj tudi v italijanskini. Doživeli smo prav lep, spodbuden dan, ki ga bomo ohranili v prijetnem spominu.

Jamlje

Prva smrtna žrtev na novi cesti je postal naš domačin Franjo Francolič, invalid, ki se je po poslih odpravil v Tržič s svojim novim invalidskim vozičkom, katerega je pred kratkim dobil. Na novi asfaltni cesti, ki se odcepi pri Sablihih, in sicer na prvem ostrem ovinku, kjer se cesta precej strmo spušča v dolino, mu je spodletelo krmilo, voz se je prevrnil in nesrečnež je težko padel ter zadobil hude poškodbe na lobanji. Zdravniška pomoč ni nič več zalegla in revež je po 7 urah trpljenja izdihnil. Vasičani so mu priredili lep pogreb. Naj v miru počiva!

Gorjansko na Krasu

Zvedeli smo s Krasa, da se je zlata maša g. kurata Karla Oblaka izvršila 9. t. m. kar moč lepo in slovesno kljub vsakovrstni hudi vročini. Gospodov sobratov je prišlo trinajst. Gorjanci so se dobro skazali: vse v mlajih, cerkev kot raj: belo oblečena dekle, ta so spremljala zlatomašnika itd. Vse in vsi v veselem razpoloženju. Bog živi g. Oblaka, pa tudi vse dobre Kraševce!

Nabrežina

Cerkveno prošenje

Predpreteklo nedeljo smo v Nabrežini praznovali god sv. Roka, zašvetnika naše župnije. Zjutraj smo imeli slovesno sveto mašo, po sv. maši pa procesijo z lepo udeležbo župljanov; posebno moških je bilo precej. Pri procesiji je sodelovala tudi nabrežinska godba, kar je slovesnost še bolj povzdignilo. Popoldne je bil koncert na dvorišču znane nabrežinske gostilne. Vsa čast in priznanje našim požrtvovalnim godbenikom, ki so pri tem slavlju, kljub vsem oviram, složno sodelovali.

Delo slovenskega umetnika

Akademični kipar, prof. France Gorše, se že več dni mudi v Nabrežini, kjer kleše iz nabrežinskega marmorja doprsni kip našega pesnika Prešerna. To umetniško delo bo kmalu dovršeno in bo zaenkrat na razpolago našim kulturnim ustanovam kot razstavni lik o priliki Prešernovih proslav.

Obnovljen kamnoseški obrat

Po več letih mrtvila je domačin arh. Radovič obnovil, s prispevkom, ki ga je prejel iz Marshallovega fonda, svoje kamnoseško podjetje. Pri tem obratu je že zaposleno primerno število nabrežinskih javarjev in klesarjev. Podjetje že obratuje — zaenkrat še v omejenem obsegu — in bo zalagalo s surovim in obdelanim kamnom domači trg in inozemstvo.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Kamnoseška delavnost

Tržaška komisija uprave ECA v Trstu je stopila v stik z ameriško misijo v Rimu, ki upravlja vojna pokopališča, da bi ti ustanovi oskrbeli dobavo večje količine izdelanih križev in nagrobnikov, ki jih bodo postavili na grobove ameriških vojakov v Evropi. Interesirane nabrežinske tvrdke so že oddale vzorce

Novice

Slovenska industrijska strokovna šola v Trstu

Vpisovanje v Slovensko državno nižjo industrijsko strokovno šolo v Trstu (Rojan, ul. Montorsino št. 8/III.) za šolsko leto 1949/1950 se prične v četrtek dne 1. septembra 1949 in traja do vštete sobote dne 24. septembra t. l., vsak delovnik od 10. do 12. ure. Učenci, ki morajo še opraviti v jesenskem roku popravne izpite, se bodo lahko vpisali do 30. septembra.

Popravni izpiti čez I. in II. razred se prične v petek dne 16. septembra, popravni izpiti za nižji tečajni izpit pa v petek dne 23. septembra t. l.

Podrobnosti in pogoji so razvidni na razglasni deski v Slov. industrijski šoli v Rojanu.

Duhovne vaje za duhovnike

Za duhovnike bodo letos duhovne vaje v Gorici in na Barbani. V Gorici se bodo začele v nedeljo 11. sept. zvečer in bodo trajale do 17. sept. zjutraj. Vršile se bodo v ital. jeziku. Na Barbani pa bodo od 12. do 17. sept. v slovenskem jeziku. Duhovniki se lahko svobodno udeležijo enih ali drugih, kakor jim je ljubše.

Iz duhovniških vrst

V goriško stolnico pride za novega vikarja na mesto č. g. Nardina Tarcizija dosedanj kaplan pri Srcu Jezusovem č. g. Alojzij Marcuzzi. Goričan po rodu. Novemu vikarju srčno čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova na novem važenem mestu.

† Sestra Mar. Justa Kerševan

Kongregacijo šolskih sester III. reda sv. Frančiška Asiškega je minuli teden zadela težka izguba. V sredo dne 24. t. m. je namreč v tržaški glavni bolnišnici umrla svete smrti njena članica s. Mar. Justa Kerševan.

Pokojna je bila rojena v Trstu dne 26. oktobra 1904 iz strogo katoliške družine, ki je dala sv. Cerkvi poleg hčerke redovnice še dva sinova, ki sta vstopila kot brata laika v red očetov lazaristov in delujeta kot misijonarja v Belgijskem Kongu v Afriki. Študirala je učiteljice v zavodu šolskih sester v Mariboru, kjer je postala redovnica dne 15. av-

narčenih križev v pregled. Dalje se nabrežinske tvrdke zanimajo, da bi dobavile gradbeni kamen bodisi v surovem ali izdelanem stanju za stavbo nove palače Združenih narodov, ki jo bodo zgradili v Ameriki. Če bodo vsa ta naročila odobrena, bo delo pri naši kamnarski industriji za več časa zagotovljeno, kar bo vsem v prid, zlasti pa našim kamnarjem.

gusta 1923. Pozneje je dovršila še višjo pedagoško šolo v Zagrebu ter se vpisala na ljubljansko univerzo — gimnazijo je vmes dovršila privatno —. Po profesorskem izpitu iz zgodovine je delovala na raznih šolah Kongregacije. Ko so v maju 1941 Nemci izgnali redovnice iz matrne hiše v Mariboru, je pribežala v provincialno hišo v Tomaj na Krasu, v septembru 1947 pa v Trst, kjer je bivala deloma pri starih, deloma v samostanu.

Pokojna je bila redovnica po božjem Srcu Jezusovem: tiha, skromna, izredno natančna v izpolnjevanju svojih redovnih dolžnosti, vestna in požrtvovalna profesorica in vzgojiteljica, ki je vsa živela za mladino vključno premnogim boleznim, ki so ji pile fizične moči, a ji volje do dela niso mogle ubiti. Svoji kongregaciji je bila otroško vdana. Globoko je občutila v srcu vse nesreče, ki so jo zalede po letu 1941, in je z njo trpela, dokler je ni zahrbna bolezen — rak v črevesju — iztrgala iz naše srede. Kongregacija je z njo izgubila eno izmed najboljših svojih članic. Počivaj v Bogu, draga s. Justa!

Poroka

Dne 24. t. m. se je poročil g. profesor Oton Muhr z gđ. Sonjo Sakšidar, učiteljico telovadbe v Trstu. Obilo sreče!

ROMANJE V TURIN

Prijavite se za romanje v Turin do 5. septembra. Potem ne bo več časa. Vsaka župnija naj bo v tem velikem romanju k Mariji Pomočnici v Turin zastopana. Gremo se ji zahvaliti za njen obisk po naši deželi!

Romanje na Barbano

Apostolstvo molitve skupaj z AMF v Gorici priredi v nedeljo 4. sept. romanje na Barbano. Odhod s Travnika ob šesti uri zjutraj s kolesom. Cena 300 lir. Kdor se želi romanja udeležiti, naj se zgleda v cerkvi sv. Ivana vsak dan do 9. ure, ali pa v pisarni Dobrodelnega društva do petka.

Krojni tečaj

12. septembra se zopet otvori v Gorici krojni tečaj. Priglasite se v Dobrodelni pisarni, Riva Piazzetta 18, ki je odprta vsak dan od 9 do 12.

A, stari Yholdyjev ujec ima še nekaj soli v glavi!

»Kako pa vendar delate?»

»Do onih pisem, ki jih Dominik sam odnaša v pristanišče, nikakor ne morem priti. Na vse načine sem že premišljeval in poskušal, a žal, brez uspeha. Toda vsako pismo, ki ga pošlje skupaj z našo pošto, skrbno prestreže in prebere vaš služabnik... Jaz pa seveda tudi nisem tako nesposoben, da ne bi tega izbral!»

»Ampak proti osemnajstletnemu mladeniču takih sredstev tudi ne moremo več dolgo rabiti.»

»Morda veste za kakšno druga?»

»Ali se vam ne zdi, da se je že malo spremenil?»

»Kakor je... Danes na primer je videti prav dobre volje.»

»Da bi le bil! Največ mi je še zaradi uboge Lolite, ki je zadnjič tako jokala.»

»O čem sta se neki pogovarjala?»

»Skušala sem izvedeti, pa oba strašno skrivata; bojim se, da ne bo nič dobrega!»

»Res škoda takega krasnega fanta!

Poglejte ga, kako je že zrasel!« po kaže ujec skozi okno proti morju, kjer je Dominik s starim Crépierjem pripravljaj jadnico.

Prav v tem so prišli Presvesovi. Jutro je bilo mirno, nad otokom pa se je prelivala mlečna svetloba, da je bila družba videti še lepša.

Ker je bilo morje zelo upadlo, je bilo težko priti do jadnice, če si nisi hotel zmočiti nog. Dominik je bil v pravi mornarski bluzi, ki se mu je razpela na prsih, hlače si je privlekel do kolen in z nekim mornarjem vozil izletnike na svojem čolnu do jadnice. Pomagal je Lolitini materi in neki stari služkinji, ki je bila pri Presvesovih, kar se je rodila Lolita.

Najprej je peljal štiri potnike in se vrnil, da naloži Lolito, svojo mater in ujca. Toda ujec in mati sta mu zaklicala, da se nista pripravljata in da naj vzame Lolito in pa živila.

Dominik je pokorno poslušal. Lolita se je obnašala zelo hladno in se je hotela sezuti, da bi prebrodila

do Dominikovega čolna. Dominik pa ji ni pustil, temveč jo je vzdignil in jo na rokah odnesel v čoln. Zatem je še sam sedel in odrinil od brega. Sama sta bila v čolnu in ju je bilo lepo videti sredi velikih modrih jader, ki jih je veter trebušasto napenjal. Dominikova mati in ujec sta ju spremljala z očmi, dokler nista priplula do starega Crépierja, ki je pomagal Loliti na svojo barko.

Zdaj sta bila na vrsti ujec in mati. V čolnu je začela gospa Yholdy karati svojega sina:

»Zadnjikrat, ko smo bili na večerji v »Ker-Mimie«, končno se ni bilo nič hudega, četudi si se držal malo napeto in hladno. Ali pomisli, da si bil takrat gost Presvesovih, danes pa so oni naši gostje. Zategadelj upam, da boš danes prijaznejši; tako boš najbolje popravil, kar si tedaj zagrešil in naposled se to sploh zahteva od dobro vzgojenega mladeniča.»

Dominik je poslušal s povešeno glavo in se bolestno smehljaj.

»Ljuba mamica, nič se ne vznemirjajte! Prav pravite, da so danes Presvesovi naši gostje, zato vam zagotavljam, da ne bom pozabil svojih dolžnosti, ki jih imam kot gospodar — — —

»Samo kot gospodar?»

»Česa pa še hočete?»

»Česa hočem? Nič drugega, kot da temeljito popravim svoje nerazumljivo vedenje, ko smo bili zadnjikrat pri Presvesovih.»

»... To se pravi, naj bom ljubezniv z Lolito?»

»Kajpada! Le glej, da boš ljubezniv z njo! Zakaj pa ne bi bil? Kaj ti je revica storila?»

»Tudi glede tega se nič ne vznemirjajte — — — Obljubljam vam, da bom tudi z Lolito ljubezniv.»

»Ampak ne šele na ukaz!»

Dominik se je nasmehnil, ne da bi kaj odgovoril.

Takoj za tem je dal Crépier znamenje za odhod. Stari Crépier je bil res pogumen in vrl mornar. Bos in v rumeni kapi in obleki iz nepremočljivega platna je stal kakor morski bog Neptun sredi barke in se s svo-

jimi očmi oziral po obzorju.

»No, oče Crépier, vi ste se pa dobro napravili!»

»Da, da, gospa, za zdaj bo že! Kako pa bo drevi, se še ne ve!»

»Če bo morje kaj nagajalo, homo čez noč kar tam ostali.»

»Kje pa?« smehljaje se vpraša Crépier.

Na žalostni pilierjski pečini, ki je kakor prednja straža stala sredi Oceana, res ni bilo misliti na kaj takega, ker ni bila drugača kot ozek greben, širok ravno 150, dolg pa 600 metrov. Na tem grebenu sta stala dva svetilnika in majhna trdnjava iz leta 1700. Ostalih par pedit, ki se molijo iz morja, so same gole skaline, ki vanje neprenehoma butajo morski valovi.

Sam prihajajo izletniki, da si ogledajo enega najmočnejših francoskih svetilnikov: kadar odhajajo, je pa vsakemu nekako tesno pri srcu, ker ga prevzame pogled na samotnega in zapuščenega granitnega čuvaja.

(Dalje)